

Základní příkazy Linuxu

Stručný přehled linuxových příkazů

SYSTÉM		SOUBORY A ADRESÁŘE	
uname -a	vypíše název OS, jméno počítače, verzi jádra a architekturu procesoru	touch soubor	vytvoří textový soubor
cat /etc/*release	vypíše distribuci Linuxu a její verzi	vi soubor	vytvoří či upraví textový soubor
hostname	vypíše jméno počítače	cat soubor	vypíše obsah textového souboru
date	vypíše datum a čas	grep vzor soubor	hledá výraz v textovém souboru
uptime	vypíše čas od spuštění systému	file soubor	vypíše typ datového formátu souboru
runlevel	vypíše úroveň běhu systému	ls -l soubor/adresar	vypíše práva, vlastnictví a velikost souboru či obsah adresáře
init uroven	změní úroveň běhu systému	find cesta -name soubor	hledá soubor v dané cestě
dmidecode	vypíše informace o hardwaru a biosu	pwd	vypíše cestu k pracovnímu adresáři
lscpu	vypíše informace o procesoru	cd adresar	změní pracovní adresář
free	vypíše využití paměti a swapu	mkdir adresar	vytvoří adresář
cat /var/log/messages	vypíše všeobecné systémové logy	cp soubor adresar	kopíruje soubor do adresáře
history	vypíše poslední spuštěné příkazy	mv soubor soubor/adresar	přejmenuje či přesune soubor
man prikaz	vypíše manuálovou stránku příkazu	rm (-r) soubor/adresar	smaže soubor/adresář
exit	ukončí shell či odhlásí uživatele	ÚČTY A PRÁVA	
shutdown -r now	restartuje systém	useradd uzivatel	vytvoří uživatele
shutdown -h now	vypne systém	usermod uzivatel	změní atributy uživatele
ZAŘÍZENÍ		userdel uzivatel	smaže uživatele
lspci	vypíše PCI zařízení	cat /etc/passwd	vypíše všechny uživatele
lsusb	vypíše USB zařízení	groupadd skupina	vytvoří skupinu
lsblk	vypíše bloková zařízení (disky)	groupmod skupina	změní atributy skupiny
fdisk zarizeni	vypíše, vytvoří či smaže diskové oddíly	groupdel skupina	smaže skupinu
partprobe	informuje OS o rozdělení disků	cat /etc/group	vypíše všechny skupiny
SOUBOROVÉ SYSTÉMY A SWAP		passwd uzivatel	nastaví či změní heslo uživatele
mke2fs oddil/LV	vytvoří souborový systém	whoami	vypíše efektivní jméno uživatele
resize2fs oddil/LV	změní velikost souborového systému	who	vypíše právě přihlášené uživatele
e2fsck oddil/LV	zkontroluje či opraví souborový systém	last	vypíše posledně přihlášené uživatele
cat /etc/fstab	vypíše trvalé souborové systémy	su - uzivatel	přihlásí se na účet uživatele
mount	vypíše připojené souborové systémy	sudo prikaz	spustí příkaz pod jiným uživatelem
mount oddil/adresar	připojí souborový systém	chown uzivatel soubor	nastaví vlastnictví souboru
umount oddil/adresar	odpojí souborový systém	chmod prava soubor	nastaví práva souboru
df	vypíše využití souborových systémů	umask prava	nastaví práva pro nové soubory
mkswap oddil/LV	vytvoří odkládací prostor (swap)	PROCESY A ÚLOHY	
swapon oddil/LV	aktivuje odkládací prostor	ps -ef	vypíše statický seznam procesů
swapoff oddil/LV	deaktivuje odkládací prostor	top	vypíše dynamický seznam procesů
cat /proc/swaps	vypíše oddíly s odkládacím prostorem	jobs	vypíše úlohy běžící na pozadí
LVM (Logical Volume Manager)		crontab -l	vypíše plánované a opakované úlohy
pvcreate oddil	vytvoří fyzický svazek (PV)	systemctl start sluzba	spustí službu
pvremove oddil	smaže fyzický svazek	systemctl stop sluzba	zastaví službu
pvs	vypíše fyzické svazky	systemctl status sluzba	vypíše stav služby
pvdisplay	vypíše podrobnosti o fyz. svazcích	SÍŤ	
vgcreate VG PV	vytvoří skupinu svazků (VG)	ip addr show	vypíše všechna síťová rozhraní
vgextend VG PV	přidá fyz. svazek do skupiny svazků	netstat -rn	vypíše IP směrovací tabulku jádra
vgreduce VG PV	smaže fyz. svazek ze skupiny svazků	ping pocitac	zjistí dostupnost počítače v síti
vgremove VG	smaže skupinu svazků	ssh uzivatel@pocitac	připojí se na vzdálený počítač
vgs	vypíše skupiny svazků	sftp uzivatel@pocitac	přenáší data mezi vzdálenými počítači
vgdisplay	vypíše podrobnosti o skup. svazků	SOFTWARE (Red Hat, Fedora a CentOS)	
lvcreate LV VG	vytvoří logický svazek (LV)	yum list	vypíše nainstalované i dostupné balíčky
lvresize LV	změní velikost logického svazku	yum info aplikace	vypíše informace o balíčku
lvremove LV	smaže logický svazek	yum install aplikace	nainstaluje balíček
lvs	vypíše logické svazky	yum update	aktualizuje všechny balíčky
lvdisplay	vypíše podrobnosti o log. svazcích	yum remove aplikace	odinstaluje balíček